

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01101	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I	1c	6
V01G400V01102	Lingüística: Introducción á lingüística aplicada	1c	6
V01G400V01103	Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais	1c	6
V01G400V01104	Literatura: Introducción aos estudos literarios	1c	6
V01G400V01105	Idioma moderno: Lingua portuguesa I	1c	6
V01G400V01201	Historia: Historia das culturas ibéricas	2c	6
V01G400V01202	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II	2c	6
V01G400V01203	Literatura: Teoría da literatura	2c	6
V01G400V01204	Lingüística: Lingüística xeral	2c	6
V01G400V01205	Literatura: Crítica literaria	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I**

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I			
Código	V01G400V01101			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición				
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Sueiro Justel, Joaquín			
Profesorado	Sueiro Justel, Joaquín			
Correo-e	jsueiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Primeira materia do grao que estuda a gramática do galego e do español. Preséntase unha introdución aos fundamentos das gramáticas e á identificación das unidades e relacións gramaticais.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Perfecto dominio instrumental das linguas española e galega.	A1	B4	C1	D2
	A2	B5	C2	D10
	A5	B7	C5	D11
		B9	C8	D12
			C15	
			C20	

Coñecemento dos diferentes tipos de gramáticas das linguas galega e española.	A1 A2 A5	B1 B4 B5 B7 B9	C1 C2 C5 C8 C15 C20	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística	A1 A2 A5	B1 B5 B7 B9	C1 C2 C5 C8 C15 C20	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Capacidade de análise e comentario das ideas lingüísticas presentes nas gramáticas	A1 A2 A5	B1 B4 B5 B7 B9	C1 C2 C5 C8 C15 C20	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Perfecto dominio dos criterios de identificación e análise das diferentes unidades lingüísticas e as súas relacións		B1 B7	C2 C5 C8	D1

Contidos

Tema	
I INTRODUCCIÓN	1.1.1. Concepto de Gramática 1.1.2. A Gramática fronte a outras disciplinas 1.1.3. Tipos de gramáticas 1.1.4. Principais textos gramaticais do galego e do español 1.1.5. Partes dunha Gramática: discusión, delimitación e caracterización
1.1. A Gramática	1.2.1. Concepto de lingua e as súas implicacións teóricas e aplicadas. 1.2.2. Lingua e enaccións 1.2.3. Comunicación e información: Introdución ó significado. 1.2.4. Gramática, norma e uso da lingua 1.2.5. A gramática circunstanciada
1.2. A lingua	
2. Funcións, categorías e relacións.	2.1. Definición, delimitación e caracterización. 2.2. Tipoloxía de funcións, categorías e relacións.
3. Introdución ó estudo das unidades sintácticas	3.1 Identificación de funcións, categorías e relacións en diferentes tipos de discurso 3.2 Presentación e práctica da análise sintáctica. 3.3. O estudo da frase e da cláusula 3.4. Introdución ao estudo da oración

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	40	60
Resolución de problemas	9	18	27
Traballo tutelado	10	20	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	8	12
Traballo	4	16	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dentro da aula dos conceptos gramaticais, presentación das gramáticas e dos métodos de análise gramatical máis significativos. O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obrigatorias relacionadas con cada tema. É moi recomendable ter traballadas estas lecturas previamente. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas	Proposta e resolución na aula de exercicios e comentarios de textos relacionados cos diferentes apartados do programa. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.

Traballo tutelado	Realización, na aula e fóra, de traballos relacionados con algún apartado do programa. Un deles será exposto diante dos compañeiros. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar. Sería moi desexable a defensa presencial do seu traballo.
Actividades introdutorias	Presentación da materia: programa, metodoloxía docente, contidos, sistemas de titoría e atención personalizada e sistema de avaliación, así como da bibliografía e lecturas obrigatorias e recomendadas. No caso do réxime semipresencial, cóntase coa pesenza na aula do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Tanto o alumnado presencial como o semipresencial recibirá indicacións metodolóxicas e bibliográficas para o estudo da materia.
Traballo tutelado	Tanto na aula como nas titorías ou a través do correo electrónico, o alumnado terá as instrucións e axudas para a realización dos traballos. Asemade, recibirá os exercicios corregidos e avaliados.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado poderá solucionar de xeito individualizado ás dúbidas que se lle plantexen na preparación do exame, tanto nas titorías presenciais como a través de correo electrónico.
Traballo	Nas titorías e a través de correo electrónico, cada alumno/a acordará o traballo que ten que realizar e presentará ás distintas fases de elaboración do mesmo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Resposta a problemas propostos ou realización de exercicios na aula. No caso do alumnado semipresencial, estes exercicios indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Traballo tutelado	Realización de pequenos traballos, comentarios de textos gramaticais. Tamén se inclúe neste apartado a participación activa na marcha da aula. Os traballos poden realizarse na aula ou fóra. No caso do alumnado semipresencial, estes traballos indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado respostará a unha proba escrita que contará con cuestións teóricas e prácticas sobre o temario. Terase en conta, na súa avaliación, os contidos e a expresión escrita. O alumnado semipresencial realizará esta proba de xeito presencial ou telemático, empregando neste caso, a plataforma FAITIC e o campus remoto da Uvigo.	60	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Traballo	O alumnado preparará, na aula e fóra, baixo a dirección do docente, un traballo sobre un tema relacionado con algún das epígrafes do programa e presentaráo na aula, valorándose tanto o contido coma a expresión escrita e a presentación oral. No caso do alumnado semipresencial, avaliarase só o traballo escrito que se presentará no momento da proba escrita	30	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na avaliación das tarefas do alumnado terase en conta os contidos así como a corrección formal e ortográfica nos escritos e a corrección oral e da linguaxe xestual nas presentacións. O exame correspondente á 1ª edición das actas terá lugar no día que sinale o calendario oficial da FFT. A presentación oral de traballos realizarase ao longo do curso. As datas dos exames son as mesmas tanto para alumnos presenciais como semipresenciais. Para este alumnado celebrarase unha titoría grupal presencial ou telemática ó mes, en data acordada e establecida pola coordinación do grao. Tódolos alumnos semipresenciais deberán asistir á sesión de presentación da materia e ás as titorías obrigatorias. A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame na data oficial marcada pola Facultade. Nesa data, os/as alumnos/as presentarán tamen un traballo previamente acordado e dirixido polo docente, diferente do presentado no mes de decembro/xaneiro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica**Bibliografía Complementaria**

Academia Española de la Lengua, Real, **Nueva Gramática de la Lengua Española: manual**, 2010,

Manuel Casado, **El Castellano actual : usos y normas**, 2012,

Martínez, José A., **Funciones, categorías y transposición**, 1994,

Alarcos Llorach, Emilio, **Gramática de la lengua española**, 1999,

Rojo Sánchez, G. Jiménez Juliá, T., **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1989,

Álvarez Blanco, Rosario, **Gramática da lingua galega**, 2002,

Carme Hermida Gulías, **Gramática práctica (morfosintaxe)**, 2004,

Xosé Feixó Cid, **Gramática da lingua galega: síntese práctica**, 2004,

De Santiago Guervós, J., **Estrategias para el análisis sintáctico**, 2013,

Bosque, Ignacio, **Fundamentos de sintaxis formal**, 2009,

Rodríguez Espiñeira, M.J., **Lecciones de sintaxis española**, 2004,

Bernárdez, Enrique, **¿Qué son las lenguas?**, 2004,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

Outros comentarios

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto

---

Plan de Continxencias

Descrición

En caso de atoparnos en circunstancias excepcionais que obriguen ao peche da Universidade ou ben no caso de docencia híbrida (presencial e a distancia), a guía docente, é dicir, as metodoloxías, contidos, avaliación e titorías mantéñense coa salvedade de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Fatic).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingüística: Introducción á lingüística aplicada				
Materia	Lingüística: Introdución á lingüística aplicada			
Código	V01G400V01102			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Cabeza Pereiro, María del Carmen			
Profesorado	Cabeza Pereiro, María del Carmen Ramallo Fernández, Fernando Vázquez Fernández, Martín			
Correo-e	cabeza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Introdución a algunhas das principais cuestións que afectan á linguaxe e ás linguas nas sociedades contemporáneas			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os fundamentos teórico-metodolóxicos da lingüística aplicada	A1 B1 C5 D10 A2 B2 C8 D11 B7
Ser quen de identificar, describir e analizar problemas nos que a linguaxe e as linguas ocupan un lugar central nas sociedades contemporáneas	A1 B8 C5 D5 C8 D10 D11

Contidos	
Tema	
1. A lingüística aplicada como campo de estudo da linguaxe, das linguas e da sociedade	1.1 Perspectiva teórica 1.2 Que (non) é a lingüística aplicada? 1.3 Lingüística aplicada e cambio social 1.4 Como se fai lingüística aplicada
2. Selección de áreas de traballo en LA	2.1 Lingüística forense 2.2 Lingüística clínica 2.3 Linguaxe e xénero
3. Problemática: lingua, sociedade, economía e política no século XXI	3.1 Introdución conceptual 3.2 Política lingüística e Lingüística Política

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	6	40	46
Debate	6	0	6
Resolución de problemas	8	0	8
Traballo	4	35	39
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	27	29
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión encamiñada a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, avaliar o punto de partida e presentar a materia. Recoméndase a asistencia do alumnado semipresencial.
Lección maxistral	Introdución conceptual aos contidos de cada un dos temas. O alumnado semipresencial ten a súa disposición pímulas audiovisuais e outros materiais complementarios para traballar as cuestións teóricas tratadas nas sesións maxistrais.
Seminario	Traballo en profundidade, discusión grupal e debate de lecturas das problemáticas abordadas.
Debate	Charla aberta entre o alumnado. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Metodoloxía que tamén ha seguir o alumnado semipresencial

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Para o seguimento desta metodoloxía docente, o alumnado pode resolver as dúbidas en titorías personalizadas.
Probos	Descrición
Traballo	Para a elaboración do traballo proposto, o alumnado ten que acudir obrigatoriamente a 2 titorías (individuais ou grupais) nas que se tratarán as dúbidas que suscite esta metodoloxía docente. Estas titorías serán virtuais para o alumnado semipresencial, preferentemente a través das ferramentas de Campus Remoto.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	O alumnado deberá facer unha lectura exhaustiva dos textos propostos. Ademais, deberá entregar con antelación á celebración de cada seminario un breve documento que inclúa un resumo, unha avaliación crítica e unhas preguntas para discutir no seminario. Para obter a máxima cualificación nesta metodoloxía é imprescindible a asistencia e a participación activa nas sesións. O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas tanto nun foro específico en liña como nas sesións de titorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre.	30	A1 A2	B1 B2 B7 B8	C5	D10 D11
Debate	Haberá tres debates sobre cuestións relacionadas coa materia. Valorarase particularmente a capacidade argumentativa sobre a problemática proposta para cada un dos debates. No caso do alumnado semipresencial, estes debates faranse vía telemática.	15	A1 A2	B8	C5	D5 D10
Resolución de problemas	Valorarase especialmente a resolución creativa das prácticas propostas, a partir dos coñecementos adquiridos nas sesións maxistrais. O alumnado semipresencial terá que elaborar as prácticas e/ou exercicios e remitilos a través da plataforma de traballo en liña que terá a súa disposición. Non terá que facelos en tempo real, pero si durante a mesma semana na que se propoñan.	10	A1		C5	D5 D10

Traballo	O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración de un traballo sobre un tema relacionado coa materia. Trátase dun traballo grupal, que inclúe unha parte escrita e unha exposición oral. O alumnado semipresencial ten tamén que elaborar e presentar un traballo de curso, incluíndo unha presentación oral sexa presencial ou non.	25	A1 A2	B2 B7 B8	D5 D10 D11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Haberá unha proba de preguntas de desenvolvemento e preguntas obxectivas (conceptos). O alumnado semipresencial deberá realizar esta proba de xeito presencial no día e na hora que se estableza.	20	A1 A2	B1 C5 C8	D5 D10

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación é continua. Contempla as actividades que se describen na táboa anterior. É moi recomendable a asistencia ás horas presenciais (incluídas as prácticas). No caso do alumnado semipresencial recoméndase asistir á sesión de presentación, a dúas titorías (individuais ou grupais) e ás probas escritas previstas. No resto, debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma. Esta asistencia será presencial ou a través das ferramentas de Campus Remoto, dependendo das normas que se deriven da situación sanitaria.

A data do exame é a do calendario oficial da Facultade de Filoloxía e Tradución.

Aquelas persoas que non superen a materia ao final do cuatrimestre, deberán ter en conta as seguintes porcentaxes de avaliación con vistas á segunda edición de actas:

- Seminario (o alumnado terá que entregar a parte escrita quince días antes do exame oficial, e estará dispoñible para unha interacción individual e oral co profesorado, acordada previamente): 30%
- Traballo: 30%
- Exame: 40%

Observación

O plaxio será penalizado. En caso de detectárense prácticas que impliquen plaxio poderase invalidar a cualificación na proba correspondente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Moita Lopes, Luiz Paulo da (org), **Por uma lingüística aplicada indisciplinar**, 2, Parábola, 2008

Rajagopalan, Kanavillil, **Por uma lingüística crítica**, 1, Parábola, 2003

Bibliografía Complementaria

Lacorte, Manel (coord.), **Lingüística aplicada del español**, 1, Arco Libros, 2007

Hall, Christopher J.; Smith, Patrick H. & Wicaksono, Rachel, **Mapping Applied Linguistics**, 3, Routledge, 2017

Recomendacións

Outros comentarios

A materia impártese en lingua galega. O alumnado de intercambio é benvido. Recoméndase un bo nivel de galego oral.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Non se require ningunha adaptación das metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación, máis aló da súa adaptación ás ferramentas da Universidade de Vigo (Campus Remoto, correo electrónico, Faitic).

Na modalidade mixta, na que unha parte do alumnado permanecerá na clase, seguindo o resto do alumnado as clases dun modo preferentemente síncrono, ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais**

Materia	Filosofía: Introdución ás ciencias humanas e sociais			
Código	V01G400V01103			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Ostale García, Julio			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Introdución á filosofía das ciencias humanas e sociais, con especial atención á lingüística.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento da problemática *metodolóxica específica das ciencias humanas.	A1	B5	C18	D5
	A2	B8		D8
	A3	B9		D10
				D11
Saber diferenciar conceptualmente entre ciencias da natureza, ciencias humanas e humanidades.	A1	B5	C18	D5
	A2	B6		D8
	A3	B8		D10
				D11

Saber operar e aplicar *discursivamente (lectura e escritura) coas nocións básicas *metodolóxicas das ciencias humanas.	A1	B5	C18	D2
	A2	B6	C20	D5
	A3	B8		D8
	A5	B9		D10
				D11
				D12

Contidos

Tema	
1. Filosofía das ciencias humanas e sociais	1.1. Ciencias empíricas: naturais e sociais. 1.2. O problema das ciencias humanas. 1.3. Filosofía das ciencias sociais e humanas. 1.4. A lingüística como ciencia da linguaxe.
2. A explicación científica	2.1. O modelo *nomolóxico-*dedutivo de *Hempel. 2.2. Explicacións *causais. 2.3. Explicacións funcionais. 2.4. Explicacións *intencionais.
3. A racionalidade na explicación *intencional	3.1. Que significa actuar *racionalmente. 3.2. Teoría da decisión. 3.3. Teoría de xogos.
4. *Ontoloxía social	4.1. Individualismo *versus *holismo 4.2. Normas. 4.3. Convencións. 4.4. Feitos institucionais.
5. Os actos de fala	5.1. Os usos da linguaxe en *Wittgenstein e *Austin. 5.2. A teoría dos actos de fala de *Searle. 5.3. O principio de cooperación de *Grice.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	56	84
Traballo tutelado	14	0	14
Presentación	2	48	50
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia. No caso de que se manexen materiais escritos, o que entra para o exame é só aquilo que aparece neses materiais, reservándose as leccións para sintetizar, aclarar, discutir e ampliar. Haberá ademais das exposicións de contidos por parte do profesor uns talleres prácticos onde os alumnos formarán grupos e discutirán problemas e textos. En réxime *semipresencial, os alumnos disporán dos materiais de estudo na plataforma *Faitic (si non fose posible, por problemas de *copyright, seguirase algún libro de prezo económico).
Traballo tutelado	Redacción voluntaria dun breve traballo de investigación. Haberá moita liberdade para elixir o tema, pero deberá consultarse co profesor, quen tamén pode axudar ao alumno durante as *tutorías. En réxime *semipresencial, os alumnos poden voluntariamente redactar un traballo, cuxo desenvolvemento poden consultar co profesor durante as *tutorías.
Presentación	Exposición en horas de clase e fronte ao resto da clase do traballo de investigación (si é que se realizou). En réxime presencial, os alumnos que redacten un traballo de investigación expono nas *tutorías ou por videoconferencia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os alumnos serán *tutorizados polo profesor durante a preparación dos seus traballos de investigación e exposicións. Tamén poden acudir ás *tutorías si teñen dúbidas sobre os contidos da materia explicados nas leccións maxistrais.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Valórase a claridade e a orde, ademais de aspectos puramente formais, como citar ben as fontes.	25	A1 A2	B9		D2 D5 D8 D10 D12
Presentación	Valórase a capacidade do estudante para transmitir ideas complexas nun breve *spacio de tempo.	25	A1 A2 A3 A5	B5 B8	C18 C20	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valórase a capacidade do estudante para contestar exactamente o que se lle pide, tocando as principais ideas expostas en clase e/ou presentes no material de estudo.	50	A1 A2 A3 A5	B9	C18	D5 D8 D10 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes de modalidade presencial que opten pola avaliación continua (traballo tutelado 25% e presentación do mesmo 25%) deberán asistir polo menos ao 80% das clases. Os estudantes de modalidade *semipresencial que opten pola avaliación continua non necesitan cumprir este requisito. Por último, os estudantes que non aproben na primeira *convocatortia de decembro-xaneiro, serán avaliados unicamente polo exame oficial de xuño-xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, José Francisco et al., **Filosofía de las ciencias sociales**, 08-09-2019, UNED, 2019

Bibliografía Complementaria

Lago, Ignacio, **La lógica de la explicación en las ciencias sociales**, Alianza, 2008

Castro Nogueira, Luis et al., **Metodología de las ciencias sociales**, 3a edición, Tecnos, 2015

Gómez Rodríguez, Amparo, **Filosofía y metodología de las ciencias sociales**, Alianza, 2003

Gordon, Scott, **Historia y filosofía de las ciencias sociales**, Ariel, 1995

Hollis, Martin, **Filosofía de las ciencias sociales**, Ariel, 1998

Elster, Jon, **La explicación del comportamiento social**, Gedisa, 2007

Mardones, José María (comp.), **Filosofía de las ciencias humanas y sociales**, Anthropos, 1991

Chalmers, Alan F., **¿Qué es esa cosa llamada ciencia?**, 3a edición, Siglo XXI, 2000

Díez, José Antonio y Carlos Ulises Moulines, **Fundamentos de filosofía de la ciencia**, 3a edición, 2008

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

- * Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
- * Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
- * Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

- * Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

- * Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

- * Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

- * Novas probas

- * Información adicional
-

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Introducción aos estudos literarios				
Materia	Literatura: Introducción aos estudos literarios			
Código	V01G400V01104			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Chas Aguión, Antonio Bermúdez Montes, María Teresa			
Profesorado	Bermúdez Montes, María Teresa Chas Aguión, Antonio			
Correo-e	achas@uvigo.es bermudezteresa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia introdutoria aos estudos literarios na que se ofrece ao alumnado información relativa tanto ás fontes para o seu estudo, ás vías da súa difusión ou aos instrumentos para a realización de traballos de carácter literario.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento dos instrumentos esenciais para a análise literaria. Aprendizaxe das técnicas de estudo e de traballos de carácter crítico.	A1	B1	C3	D2
	A2	B2	C6	D5
	A5	B5	C9	D8
				D10
				D11
				D12

Contidos

Tema

1. A obra literaria e as fontes para o seu estudo.	1.1. Fontes primarias. Edicións e antoloxías. 1.2. Fontes secundarias. 1.3. Fontes dixitalizadas.
2. A obra literaria e as súas vías de difusión.	2.1. A vía oral 2.2. A vía escrita: manuscritos e impresos 2.3. A vía dixital
3. Bibliotecas.	3.1. Bibliotecas físicas e dixitais. 3.2. Catálogos e procedementos de busca. Título, Materia, Autor. Uso de operadores booleanos. 3.3. Bibliotecas, arquivos, fondos de documentación e bases de datos relativos ás literaturas galega, española e portuguesa.
4. Os estudos literarios. Aspectos formais dun traballo académico.	4.1 O traballo académico nos estudos literarios. 4.2. Convencións formais. Nocións de tipografía e ortotipografía. 4.3. As [ ]Normas de presentación de orixinais[ ]. 4.4. Cita, referencia bibliográfica, bibliografía, resumo, palabras clave. Uso das notas. 4.5. Particularidades da edición dixital. Hipertexto e enlaces.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	0	16
Traballo tutelado	8	16	24
Eventos científicos	2	4	6
Seminario	2	0	2
Actividades introdutorias	4	0	4
Traballo tutelado	16	16	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	32	32
Observación sistemática	0	10	10
Traballo	0	24	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Nas clases teóricas presentaremos ao alumnado cada un dos temas de xeito organizado, proporcionándolle a bibliografía precisa. No caso do réxime semipresencial o alumnado disporá da información suministrada polo profesor a través de pímulas Mooc (cuxo acceso será facilitado mediante unha clave) ou ben a través da información suministrada pola plataforma FAITIC.
Traballo tutelado	Complemento das sesións maxistrais, nas horas prácticas serán expostos os conceptos teóricos a un grupo máis reducido do alumnado. Para o seu desenvolvemento será preciso como punto de encontro tanto a aula como a biblioteca. O alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos (sexa a través da plataforma de ensino virtual ou por correo electrónico) para avanzar en cada unidade temática.
Eventos científicos	Está prevista a sesión a cargo dun/ha especialista na materia que pronunciará unha conferencia (xa sexa presencial ou por medios virtuais) sobre un dos contidos do programa, e sobre o que o alumnado, tanto presencial como semipresencial, terá que facer un traballo. A tal efecto, todo o estudantado matriculado disporá dos materiais precisos para o desenvolvemento desta actividade.
Seminario	Horas de asistencia obrigatoria para todo o alumnado, fixadas no horario oficial, nas que se aclararán cuestións e se resolverán dúbidas previas ao exame ou á entrega de traballos. O alumnado de réxime semipresencial cumprirá coas esixencias deste tipo de matrícula en canto ao número de titorías obrigatorias: dúas (unha por cada parte da materia), ademais doutras que se acorde co profesorado.
Actividades introdutorias	Nas primeiras horas de docencia presencial das dúas partes está prevista unha sesión informativa a todo o alumnado, anticipando e aclarando as cuestións relativas ao desenvolvemento do curso. No caso de alumnado acollido á matrícula semipresencial a asistencia ás primeiras dúas horas de actividades introdutorias será de carácter obrigatorio.
Traballo tutelado	Cada alumno/a deberá presentar un traballo seguindo as pautas expostas na segunda parte do curso. Ademais das instrucións recibidas na aula poderá asesorarse sobre particularidades do seu traballo nas horas de titoría. Tamen o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Traballo tutelado	Tanto nas horas introdutorias como nas que se dedican ás titorías en grupo, ambas as dúas en horario presencial, exporemos ao alumnado a metodoloxía da materia, así coma o seu seguimento e os procedementos de avaliación de cada un dos apartados que constan na guía. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.
Eventos científicos	Inclúense dúas horas presenciais para a asistencia a conferencias por parte de expertos nos estudos literarios que han de xerar un traballo persoal ao alumnado, redactando un informe que se entregará na semana seguinte ao evento.
Traballo tutelado	Tanto o alumnado presencial como semipresencial terá que realizar traballos tutelados polos docentes, que ofrecerán as explicacións e farán o seguimento dos mesmos.
Probas	Descrición
Traballo	Metodoloxía correspondente á segunda parte da materia. Ao alumnado entregaráse o título do traballo que terá que facer, así como a metodoloxía e os procedementos de avaliación, e se fará un seguimento do mesmo. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Traballo tutelado	A segunda parte do curso está encamiñada á realización dun traballo de acordo coas normas de presentación de orixinais dunha publicación periódica. Un 10% da cualificación final valorará a actividade na aula, nas titorías e durante o proceso de elaboración do traballo.	10	A1 A2 A5	B1 B2 B5	C3 C6 C9	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Resolución de problemas e/ou exercicios	A avaliación dos dous primeiros temas dos contidos expostos nesta guía, correspondentes á primeira metade da materia, farase mediante un exame no que o alumnado deberá contestar a preguntas sobre os principais conceptos expostos. Será preciso aprobar dito exame para superar a avaliación, e contará un 40 % da calificación final.	40	A1 A2 A5	B1 B2 B5	C3 C6 C9	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Observación sistemática	O seguimento dos traballos e exercicios solicitados e a participación activa regular tanto nas titorías presenciais ou virtuais, tanto para o alumnado presencial como semipresencial, suporán un 10% da calificación final da materia.	10	A1 A2 A5	B1 B2 B5	C3 C6 C9	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Traballo	O traballo escrito tutelado contará un 40% na cualificación final.	40	A1 A2 A5	B1 B2 B5	C3 C6 C9	D2 D5 D8 D10 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta materia está estruturada en dúas partes ben diferenciadas: á primeira corresponden os dous primeiros temas (impartidos polo profesor Chas Aguión, da área de Literatura Española), en tanto que á segunda os outros dous expostos no apartado de contidos (impartidos pola área de Filoloxía Galega). As dúas partes terán un número igual de horas presenciais. Para obter calificación positiva, o alumnado terá que superar **OBRIGATORIAMENTE** ambas partes da materia. Para a primeira, haberá un exame escrito, que terá lugar ao rematar a primeira metade do cuatrimestre, en tanto que para a segunda pedirase un traballo escrito, que deberá ser entregado **como data límite** na última semana lectiva de decembro. O alumnado non presencial terá que cumprir coas mesmas condicións de avaliación (e coas mesmas datas) que o alumnado que opte pola avaliación continua.

Para quen opte pola avaliación única, haberá unha data oficial ao final do primeiro cuatrimestre, pero en ningún caso servirá para recuperar notas negativas para quen se teña presentado anteriormente na mesma convocatoria.

Quen non obteña unha calificación positiva nesta primeira edición de actas deberá presentarse ao exame de xullo na data fixada oficialmente pola Xunta de Facultade. Ao alumnado que tiver aprobado so unha das dúas partes da materia SO SE LLE CONSERVARÁ ESE APROBADO DURANTE UN MESMO CURSO ACADÉMICO (incluído, por tanto, xullo); en posteriores convocatorias deberá presentarse con ambas partes da materia.

Lémbrese a importancia, tanto para o exame escrito como para a entrega dos traballos da corrección lingüística. Asemade,

a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba conlevará a calificación cun cero. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Estébanez Calderón, D, **Diccionario de términos literarios**, Alianza, 2004

Lapesa, R., **Introducción a los estudios literarios**, 18, Cátedra, 2004

Lázaro Niso, R., **Corpus y bases de datos para la investigación de la literatura española**, Cilengua, 2017

Pérez Priego, M. A., **La edición de textos**, 2, Síntesis, 2011

Platas Tasende, A., **Diccionario de términos literarios**, Espasa-Calpe, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Nesa situación, e no que respecta a esta materia, manteríanse as metodoloxías, contidos, avaliación e titorías expostas nos correspondentes apartados desta guía, coa salvedade de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Faltic).

Por outra banda, e no caso de que fose precisa a adaptación da docencia á modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma moderno: Lingua portuguesa I				
Materia	Idioma moderno: Lingua portuguesa I			
Código	V01G400V01105			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego Portugués			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Profesorado	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Correo-e	freixedo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia trátase de adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa (en comprensión e expresión oral e escrita) e coñecementos básicos sobre os países de lingua oficial portuguesa e as súas culturas (correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas).			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Dominio oral e escrito do idioma portugués como lingua estranxeira. Nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas, equivalente ao 'Certificado Inicial de Português como Língua Estrangeira' (CIPLE).	A1	B1	C1	D2
	A2	B6	C2	D5
	A5	B9	C15	D8
		B10		D10
				D11
Dominio oral e escrito de primeiros elementos do nivel B1, equivalente ao 'Diploma Elemental de português Língua Estrangeira' (DEPLE) e do 'Certificado de Proficiência em Língua Portuguesa para Estrangeiros' (Celpe-Bras).				D12
	A1	B1	C1	D2
	A2	B6	C2	D5
	A5	B9	C15	D8
		B10		D10
				D11
				D12

Contidos	
Tema	
Contidos de fonética	Elementos de fonética e fonoloxía das variantes europea e brasileira da lingua portuguesa, correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas.
Contidos gramaticais	Elementos gramaticais correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas: Ortografía; verbo (indicativo e tempos mais usuais do subxuntivo); substantivo; adxectivo; artigo; determinantes; plural; xénero; pronomes; preposicións e contraccións; etc.
Contidos léxico-semánticos	Elementos léxicais e semánticos correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas: Tempos cronolóxico e meteorolóxico; saúdos e despedidas; vivenda; presentación persoal; números; cores; medios de transporte; rutina diaria; roupa; corpo; cociña e alimentación; deportes e outras actividades de lecer; etc.
Contidos pragmáticos	Tratamentos; idiomatismos; falsos amigos; etc.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	4	0	4
Resolución de problemas	18	30	48
Traballo tutelado	18	30	48
Eventos científicos	2	13	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12
Práctica de laboratorio	0	5	5
Observación sistemática	0	10	10
Exame oral	4	4	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obrigatorias relacionadas con cada tema. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas	Sesións prácticas: exercicios gramaticais e revisións que requiren unha preparación previa por parte do alumnado. Traballos en grupo e exposicións na aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os exercicios correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Traballo tutelado	Sesións prácticas, exercicios prácticos de produción oral e escrita. Revisión de contidos gramaticais con exercicios realizados dentro da aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os traballos correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Eventos científicos	Asistencia a conferencias, filmes, seminarios, prácticas de campo e outras actividades relacionadas cos contidos da materia. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesorado revisará e corrixirá os traballos da aula e comentará co alumnado as cuestións máis relevantes.
Resolución de problemas	O profesorado estará á disposición do alumnado para guíalo na resolución de problemas e dos exercicios propostos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame escrito sobre os contidos teórico-prácticos vistos durante o curso. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. O exame realizarase na data oficial establecida pola FFT.	40	A1 A2	B6 B9	C1 C2	D8 D11
Práctica de laboratorio	Realización de probas ou tarefas sobre temas indicados polo profesor. No caso de alumnado en réxime non presencial o alumnado realizará estas probas ou tarefas co apoio da plataforma Faitic.	20	A1 A5	B6 B9 B10		D8 D10 D11
Observación sistemática	Observación das prestacións do alumnado nos ámbitos de "Resolución de problemas e/ou exercicios", "Traballos de aula", a participación en xeral e a asistencia ás actividades relacionadas coa materia. No caso do réxime semipresencial, practicarase un seguimento virtual do alumnado ao longo do curso.	10			C1 C2 C15	D2 D5 D8 D11 D12
Exame oral	Proba oral individual. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. A proba oral realizarase na última semana de aulas.	30	A1	B10	C1 C2 C15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Outros comentarios e avaliación de xullo

As/Os estudantes deberán escoller, de forma obrigatoria nas primeiras dúas semanas do cuadrimestre en cuestión, entre dúas opcións: un sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en [Avaliación]) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

Avaliación continua

Dado que se trata do ensino dunha lingua estranxeira é moi recomendábel asistir con regularidade ás aulas. Quen non teña posibilidade de asistir a un mínimo de 80% das aulas debe comunicalo ao profesorado. En todo caso, a non realización de probas ou exercicios parciais previstos polo sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en [Avaliación]) suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos nesta.

A data do último exame de avaliación continua coincidirá coa data do exame de avaliación única recollida no calendario oficial da FFT.

A **avaliación única** consiste nunha proba escrita seguida doutra proba oral que se realizarán no mesmo día en salas de aula contiguas. É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para superar a materia e, en caso de suspenso, haberá que recuperar ambas as probas na convocatoria de xullo.

A avaliación única valorarase da seguinte forma:

1. Proba escrita teórico-práctica: 75% da nota final.
2. Proba oral: 25% da nota final. Esta proba será gravada en formato audio e a participación nela suporá o consentimento da gravación.

É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para aprobar a materia.

A non presentación a unha das probas sen xustificante suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos na mesma.

Segunda edición das actas

Os mesmos criterios de avaliación única aplicaranse na segunda edición das actas (xullo).

O alumnado de avaliación continua que non supere a materia na primeira convocatoria e teña que acudir á segunda edición das actas terá que examinarse EXCLUSIVAMENTE da parte ou partes que teñan suspensas (exame oral e/ou escrito).

A copia ou o plaxio nos respectivos exames das avaliacións continua ou única será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nestas.

En todo caso, recoméndase a asistencia regular ás aulas e ás titorías e a consulta dos materiais e informacións específicas na plataforma FAITIC, mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

Alumnado semi-presencial

Ao alumnado semi-presencial ofréceselle unha titoría semanal. Para quen teña a oportunidade, recoméndaselle asistir regularmente a estas titorías.

En todo caso, o ensino semi-presencial dunha lingua estranxeira require unha disciplina importante de autoestudo seguindo as indicacións do profesorado e o uso imprescindible da plataforma FAITIC dende o primeiro día de clases.

Quen se incorpore a este sistema a partir das últimas convocatorias de matrícula, debe contactar co profesorado inmediatamente e recuperar pola súa conta os temas xa impartidos desde setembro.

A aprendizaxe semi-presencial de lingua portuguesa require unha rutina de traballo individual, moita disciplina, un horario e hábitos de lectura e de audición en lingua portuguesa a diario.

A avaliación continua do alumnado semi-presencial implica a realización dos exercicios indicados polo profesorado a través da plataforma FAITIC, dentro dos prazos indicados, como tamén a asistencia a un 50 % das titorías específicas previstas. Quen non poida realizar estes exercicios dentro dos prazos, ou non poida asistir a un 50 % das titorías específicas, terá que realizar os exames escrito e oral da avaliación única (*cf. supra*).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carmo, Leonorete, **Olá! Como está? 1. Livro de textos**, Lidel, 2011

Carmo, Leonorete, **Olá! Como está? 2. Livro de atividades**, Lidel, 2011

Coimbra, Isabel e Coimbra, Olga Mata., **Gramática Ativa 1**, 3.ª, Lidel, 2011

Coimbra, Isabel e Coimbra, Olga Mata., **Gramática Ativa 2**, 3.ª, Lidel, 2012

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.), **Dicionário Temático da Lusofonia.**, Texto Editores, 2005

Ruela, Isabel., **Vocabulário Temático**, 1.ª, Lidel, 2015

VV. AA., **Dicionário Editora de Espanhol-Português**, Porto Editora, 2008

VV.AA., **Dicionário da Língua Portuguesa 2011**, Porto Editora, 2010

VV.AA., **Dicionário Editora de Português-Inglês.**, Porto Editora, 2010

VV.AA., **Dicionário Editora Alemão-Português**, Porto Editora, 2011

Bibliografía Complementaria

Castro, Ivo, **Introdução à História do Português**, 2.ª, Colibri, 2006

<http://www.portaldalinguaportuguesa.org/>,

Novo Corretor Aurélio 2. Ed. Positivo, 2010. [www.flip.pt],

VV. AA., **Dicionário Editora de Inglês-Português.**, Porto Editora, 2010

VV. AA., **Dicionário Editora de Francês-Português.**, Porto Editora, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua portuguesa II/V01G400V01303

Outros comentarios

Un bo nivel de lingua galega facilita a adquisición de coñecementos de lingua portuguesa.

A lectura e audición habitual de textos en lingua portuguesa, facilita igualmente a aprendizaxe.

Aviso importante para o alumnado de intercambio (Erasmus): O ensino de Lingua Portuguesa na UVigo diríxese a un alumnado que ten o galego e/ou castelán como lingua materna, de maneira que a progresión é rápida. Non se recomenda ao alumnado de intercambio que non teña como mínimo un nivel de B1 nestas linguas (galego ou castelán) ou un A1 en lingua portuguesa matricularse nesta materia.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou

non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET

DOCENCIA NON PRESENCIAL

*Metodoloxías docentes.

En caso de que as circunstancias obriguen a unha docencia non presencial, manteranse a maior parte das metodoloxías docentes, dado que o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións puntuais e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

Procurarase restrinxir ao máximo a sesión maxistral e utilizarase a sala virtual do profesorado para as postas en común e resolución de dúbidas, a corrección de exercicios e a resolución de problemas.

En xeral, indicaranse semanalmente os contidos que se van tratar, así como os materiais que deberán consultar e os exercicios que deberán realizar e entregar.

* Titorías (Mecanismo non presencial de atención ao alumnado).

As titorías non presenciais realizaranse por medio da plataforma faitic, a través do correo electrónico e de ser o caso, a través da sala virtual do profesorado.

* Contidos a impartir

Os contidos son os mesmos que na modalidade presencial.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía indicada para a modalidade presencial inclúe manuais materiais para a auto-aprendizaxe.

Na propia plataforma Faitic da materia hai materiais bibliográficos útiles para unha aprendizaxe autónoma.

*Avaliación

Mantéñense todas as probas previstas para a modalidade presencial, dado que poden ser realizadas por vía telemática a través de Faitic ou da aula virtual.

* Información adicional

É responsabilidade do alumnado manter o contacto co profesorado así como a súa participación activa no desenvolvemento da docencia, participando nas actividades docentes e realizando as probas de avaliación.

As comunicacións do profesorado co alumnado terán un carácter xeral e irán dirixidas ao grupo, polo que é responsabilidade do alumnado estar pendente desas informacións.

En caso de ter algún problema de tipo técnico que dificulte o acceso á docencia virtual, o alumnado debe poñelo canto antes en coñecemento dos servizos técnicos da universidade (SAUM), onde poderá recibir asesoramento.

====DOCENCIA COMBINADA: PRESENCIAL/NON PRESENCIAL====

Plan de continxencia sobre a modalidade mixta, na que unha parte do estudantado asistirá ás aulas de forma presencial e outra parte seguirá as clases dun modo síncrono (preferentemente) ou asíncrono: o profesorado manterá as metodoloxías, a atención personalizada e os sistemas de avaliación como se indica para a modalidade presencial, adaptando os grupos de estudantes e as quendas para cumprir coa normativa sanitaria que se estableza no seu momento.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia das culturas ibéricas				
Materia	Historia: Historia das culturas ibéricas			
Código	V01G400V01201			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Seijas Montero, Maria			
Profesorado	Seijas Montero, Maria			
Correo-e	mseijas16@gmail.com			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia, que se integra na formación básica do grao, pretende axudar a coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados cos contactos históricos e culturais de España, Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados coas expansións e os contactos culturais de España, Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días, especialmente aquelas relacionadas co colonialismo e *postcolonialismo	A1	B5	C16	D2
	A2	B6		D5
	A3	B9		D8
	A5	B10		D10
				D11
				D12

Contidos

Tema

1. A formación dos reinos	1.1. A formación dos primeiros reinos cristiáns. 1.2. A formación do reino de Portugal. 1.3. A formación dos reinos de Castela e Aragón.
2. Os séculos modernos na Península ibérica.	2.1. As bases socioeconómicas na época moderna. 2.2. A cultura na época moderna. 2.3. A evolución política dos reinos peninsulares.
3. Liberalismo, tradicionalismo e nacionalismos.	3.1. O liberalismo en España, Portugal e Galicia. 3.2. As correntes tradicionalistas en España, Portugal e Galicia. 3.3. O Iberismo 3.4. Os nacionalismos en España e Galicia.
4. As ditaduras do século XX	4.1. Da monarquía à república en España e Portugal. 4.2. O salazarismo. 4.3. O franquismo.
5. A apertura exterior dos pobos peninsulares.	5.1. A formación dos imperios coloniais. 5.2. O proceso de independencia e descolonización dos imperios. 5.3. Os movementos migratorios.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debate	11	31	42
Resolución de problemas	9	21	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Prácticas con apoio das TIC	2	0	2
Lección maxistral	23	0	23
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	50	52

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Debate	Modalidade presencial: Charla aberta entre un grupo de estudantes ou estudantes coa profesora. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral. Modalidade semipresencial: Discusión por medio de titorías virtuais entre un grupo de estudantes coa profesora. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Resolución de problemas	Modalidade presencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante. Modalidade semipresencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula virtual, a través da plataforma FAITIC, baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Actividades introdutorias	Modalidade presencial: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Modalidade semipresencial: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia a través da plataforma FAITIC. Recoméndase asistir persencialmente a esta actividade.
Prácticas con apoio das TIC	Modalidade presencial: Actividades de aplicación de coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo, que se realizan en aulas de informática. Modalidade semipresencial: Actividades de aplicación de coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo, que se realizan baixo as directrices e supervisión da profesora.
Lección maxistral	Modalidade presencial: Exposición por parte da profesora de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Modalidade semipresencial: Transmisión por parte da profesora a través da plataforma FAITIC, de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado

Debate	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas
Resolución de problemas	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teñan que realizar
Prácticas con apoio das TIC	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teñan que realizar

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Debate	Modalidade presencial: Proba na que o estudantado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, a través da súa participación na discusión na aula, sobre un tema concreto e dar resposta ás preguntas formuladas pola profesora. Modalidade semipresencial: Proba na que o estudantado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, coa súa participación a través da plataforma FAITIC sobre un tema concreto e dar resposta ás preguntas formuladas pola profesora.	30	A1 B6 C16 D2 A3 B10 D5 A5 D10 D12
Resolución de problemas	Modalidade presencial: Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os estudantes seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Modalidade semipresencial: O estudantado preparará este tipo de proba a través da plataforma FAITIC. No entanto, conforme ao establecido na memoria do grao, o estudantado desta modalidade pode asistir, presencialmente, á realización da proba de avaliación consistente nun cuestionario común co estudantado da modalidade presencial.	10	C16 D8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Modalidade presencial: Proba única na que o estudantado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Desta maneira o estudantado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Modalidade semipresencial: Proba única na que o estudantado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Desta maneira o estudantado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Conforme ao establecido na memoria de grao, o estudantado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a esta proba. Por tanto non hai diferenzas coa modalidade presencial.	60	A2 B9 C16 D10 B10 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade presencial:

Para poder optar ao sistema de avaliación continua o estudantado deberá entregar, como mínimo, dúas prácticas indicadas pola profesora que se realizarán durante o cuadrimestre nas clases prácticas. Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o estudantado de avaliación continua debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Este proba representará o 60% da cualificación final.

Na segunda semana de marzo o estudantado que opte pola avaliación continua poderá realizar unha primeira proba sobre os contidos teóricos e prácticos desenvolvidos ata ese momento. A nota obtida nesta proba fará media co exercicio que se realizará ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, sempre que se realicen as dúas probas.

Nas aulas prácticas o estudantado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e

outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o estudantado que non seguiu a avaliación continua ou perdeu o dereito á mesma, poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Na segunda edición (xullo) e en cursos posteriores, o estudantado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Modalidade semipresencial:

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o estudantado de avaliación continua debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Este proba representará o 60% da cualificación final.

Na segunda semana de marzo o estudantado que opte pola avaliación continua poderá realizar unha primeira proba sobre os contidos teóricos e prácticos desenvolvidos ata ese momento. A nota obtida nesta proba fará media co exercicio que se realizará ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, sempre que se realicen as dúas probas.

O estudantado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final. Conforme ao establecido na memoria do grao, o estudantado desta modalidade pode asistir presencialmente á realización destas probas.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o estudantado que non seguiu a avaliación continua poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o estudantado desta modalidade debe asistir presencialmente a esta proba.

Na segunda edición (xullo) e en cursos posteriores, o estudantado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o estudantado desta modalidade debe asistir presencialmente a esta proba.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Claramunt, S. et al, **Historia de la Edad Media**, 1ª, Ariel, 2014

Dubert, I. (coord.), **Historia de la Galicia Moderna**, 1ª, Universidade de Santiago de Compostela, 2012

Floristán, A. (coord.), **Historia de España en la Edad Moderna**, 1ª, Ariel, 2011

Fontana, J. y Villares, R. (dirs.), **Historia de España**, 1ª, Crítica, 2007-2013

Ramos, R. (coord.), **História de Portugal**, 2ª, A esfera dos Livros, 2010

Villares, R., **Historia de Galicia**, 2ª, Galaxia, 2004

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

-A copia ou plaxio nos traballos ou no exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio

non eximirá ao estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-Recoméndase o uso da bibliografía complementaria indicada pola profesora nas clases teóricas.

-É responsabilidade do estudantado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.

-Os estudantes de intercambio deben coñecer o idioma en que se imparte a materia para poder seguila e ser capaces de ler en portugués.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo estudantado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Actividades introductorias: Actividade encamiñada a tomar contacto e reunir información sobre o estudantado, así como a presentar a materia, a través das ferramentas de teledocencia Campus Remoto e Faitic. Esta sesión impartida en modalidade síncrona na aula virtual poderá ser gravada para que o estudantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

Lección Maxistral: Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo no horario oficial establecido pola facultade, a través das ferramentas de teledocencia Campus Remoto e Faitic. As sesións impartidas en modalidade síncrona nas aulas virtuais poderán ser gravadas para que o estudantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

Resolución de problemas: O estudantado realizará exercicios a través da modalidade asíncrona, baixo as directrices e supervisión da profesora. Para a realización destas actividades o estudantado deberá ler as lecturas e demais materiais proporcionados na plataforma Faitic.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Desaparecen as prácticas con apoio das TIC e os debates que son substituídos por resolución de problemas.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A atención personalizada realizarase no despacho virtual da profesora, en horario de titorías oficiais, baixo a modalidade de concertación previa e a través do correo electrónico

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Ningunha

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

As novas lecturas estarán dispoñibles para o estudantado na plataforma Faitic.

* Outras modificacións

Ningunha

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Primeira edición das actas (xaneiro-maio):

O estudantado que siga o sistema de avaliación continua realizará un exame ao final do cuadrimestre, que coincidirá coa data establecida no calendario oficial de exames da FFT, no que a cualificación suporá o 60% da nota final. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de Faitic dun cuestionario de resposta múltiple no que o estudantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A selección de preguntas da base de datos será aleatoria e o tempo de resposta curto. Durante o tempo de realización do cuestionario a profesora estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudantado esta proba será substituída por un exame oral. Por correo comunicase a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

Na metade do cuadrimestre o estudantado que opte pola avaliación continua poderá facer voluntariamente unha primeira proba sobre os contidos desenvolvidos até ese momento nas clases teóricas e prácticas. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de Faitic dun cuestionario de resposta múltiple no que o estudantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A selección de preguntas da base de datos será aleatoria e o tempo de resposta curto. Durante o tempo de realización do cuestionario a profesora estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudantado esta proba será substituída por un exame oral. Por correo comunicase a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

Ademais, o 10% da nota final obterase coa realización de dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na

última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final. Outro 30% da nota final obterase coa resolución de exercicios relacionados con algúns contidos do temario.

O estudiantado que non siga o sistema de avaliación continua terá avaliación única mediante un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de Faitic dun cuestionario de resposta múltiple no que o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. A selección de preguntas da base de datos será aleatoria e o tempo de resposta curto. Durante o tempo de realización do cuestionario a profesora estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudiantado está proba será substituída por un exame oral. Por correo comunicárase a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

Na segunda edición de actas (xuño-xullo)

Na segunda edición o estudiantado deberá realizar un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de Faitic dun cuestionario de resposta múltiple no que o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. A selección de preguntas da base de datos será aleatoria e o tempo de resposta curto. Durante o tempo de realización do cuestionario a profesora estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudiantado está proba será substituída por un exame oral. Por correo comunicárase a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II				
Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II			
Código	V01G400V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio Gómez Clemente, Xosé María			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia posibilita que os estudantes adquiran o hábito de pensar en termos gramaticais, proporcionándolles os instrumentos necesarios para que poidan facer descrições das unidades gramaticais inseridas en textos de linguas galega e española.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Perfecto dominio instrumental das linguas galega e española así como das súas gramáticas.	A1 A5	B1 B5 B9	C1 C2 C5 C8	D2 D11 D12

Contidos

Tema	
Bloque I. A análise morfolóxica: a palabra e a súa estrutura interna.	1. Definición de palabra: criterios de clasificación (morfolóxicos, sintácticos e semánticos). 2. Estrutura interna das palabras: identificación e clasificación de morfemas. 3. Mecanismos de creación de palabras: derivación e composición; outros procedementos.
Bloque II. A clasificación das palabras.	1. As clases de palabras e as súas expansión. 2. Palabras con estrutura argumental: argumentos e adxuntos e a súa identificación. 3. Caracterización das clases de palabras e as súas subclases. 4. Algúns problemas de delimitación: as clases transversais; casos de polisemia e homonimia; casos de conversións e recategorizacións; casos de gramaticalización e lexicalización.
Bloque III. A análise sintáctica	1. A análise sintáctica constituto-funcional e a súa representación. 2. Tipos de unidades sintácticas: oracións (estruturas coordinadas e estruturas bipolares); cláusulas simples e complexas (substantivas, adxectivas e adverbiais); a frase (substantiva, adxectiva e adverbial; a nominal e prepositiva). 3. Tipos de conexións (coordinación, subordinación e interordinación). 4. As funcións: sintácticas, semánticas e informativas. 5. O PREDICADO: verbos, perífrases verbais e locucións verbais. 6. Identificación e caracterización das funcións sintácticas. 7. Os MODIFICADORES na frase nominal. 8. A modificación externa á cláusula.
Bloque IV. Gramática contrastiva entre galego e español: as interferencias	1. O contacto de linguas: interferencias, préstamos e cambios de código. 2. A converxencia lingüística. 3. Interferencias gramaticais: do español no galego, e do galego no español de Galicia. Apéndice: listado de interferencias léxicas do castelán no galego.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	20	56	76
Actividades introdutorias	2	2	4
Eventos científicos	4	4	8
Lección maxistral	18	40	58
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Refírese ás actividades en que se formulan exercicios relacionados cos contidos da materia, que complementan as leccións maxistras. Préstase unha especial atención a actividades de análise e comentario morfolóxico e sintáctico de secuencias en galego e español así como de textos en ambas as linguas con interferencias lingüísticas. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma Faitic as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Actividades introdutorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso e a bibliografía da materia. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL sería recomendable acudir a esta sesión de presentación. De non ser así, esa clase gravarase en vídeo e poderán consultala en Faitic, así como un PDF que o profesor comentará durante a clase.
Eventos científicos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.

Lección maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia, as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises gramaticais que deberá facer o alumnado así como das lecturas relacionadas cos temas. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material (PDF), o alumnado leve traballado previamente ese material.
	O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic ou, no seu caso, o profesor poderá facerllos chegar a través de e-mail. Este material consistirá esencialmente en documentos PDF con contidos e vídeos gravados das clases ou de aspectos concretos do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises gramaticais que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais de 1h., tipo SEMINARIO, distribuídas ó longo do cuadrimestre e que serán indicadas polo coordinador do grao (provisionalmente última semana dos meses de febreiro, marzo e abril), co fin de que o alumnado poida preguntar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo poderá ser atendido en horas de titoría, tamén vía e-mail ou a través dos medios dispoñibles no Campus Remoto da UVIGO (aulas e despachos virtuais, FAITIC...).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Durante o cuadrimestre o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliadas así como o prazo de entrega. Especificamente, o estudante deberá realizar e entregar un grupo de actividades sobre formación de palabras (Bloque I) e a análise sintáctica en árbore de 3 textos propostos polo profesor (Bloque III). Así mesmo, para o Bloque IV realizará un TRABALLO OBRIGATORIO (20% da nota) que consistirá na gravación e transcripción dun texto oral e na posterior análise das interferencias entre galego e castelán que nel atopen. O profesor informará con máis detalle sobre este traballo o primeiro día de clase. Este traballo é obrigatorio para todo o alumnado sexa presencial ou semipresencial e deberá ser entregado antes do 30 de abril de 2021. A súa entrega é obrigatoria para aprobar a materia.	40	A2 B1 C1 D2 A5 B4 C2 D5 B5 C5 D8 B7 C15 D10 B9 C20 D11 D12
Lección maxistral	Valórase a asistencia e participación activa nas clases maxistras, sempre e cando esta asistencia sexa máis do 80% delas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumárase no apartado "Resolución de problemas ou exercicios".	5	A1 B7 C2 D5 C5 D11 C8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse dúas probas escritas, tipo exames parciais liberadores de materia: a primeira será provisoriamente na cuarta semana de marzo; a segunda será a última semana de clase. Será obrigado ter un 5 de media para aprobar a materia. En caso de non superar estas probas, poderán repetirse na data do exame oficial da materia, indicada pola Facultade. O alumnado de avaliación única realizará un exame escrito único na data do calendario oficial de EXAMES DE MAIO que dispoña a Facultade. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, segundo o sistema polo que opte, poderá facer tamén exames parciais ou un único exame final, sempre de xeito presencial, na mesma data có resto do alumnado.	55	A1 B4 C1 A2 B7 C2 B9 C5 C8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma; no caso do alumnado semipresencial só debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de maio**, o/a alumno/a polo menos deberá ter entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias** (antes do 30 de abril) e ter aprobado (5) o apartado "Resolución de problemas e/ou exercicios".

Na convocatoria **oficial de xullo**, o/a alumno/a deberá repetir as probas escritas e no seu caso ter entregado o Traballo obrigatorio sobre interferencias. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a

alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única.** O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na **convocatoria de maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito (8 puntos)** que se realizará no día que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade e ter realizado e entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias (2 puntos)**. En caso de non superar ese exame ou o Traballo obrigatorio, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro exame escrito e a entrega do Traballo na **convocatoria de xullo** na data oficial de exames que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Eguren, Luís & Olga Fernández Soriano, **La terminología gramatical**, 1ª, Gredos, 2006

Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia**, Edición do autor, 2020

López Viñas, Xoán L. et al., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, 1ª, Baía Edicións, 2010

RAE, **Nueva gramática básica de la lengua española**, 1ª, Espasa, 2011

Santiago Guervós, Javier, **Estrategias para el análisis sintáctico**, 1ª, Arco/Libros, 2013

Grabacións en vídeo das clases da materia, 2021

Dubert, Francisco, **Interferencias del castellano en el gallego popular**, Bulletin of Hispanic Studies, vol. 82, nº 3, 271-2, 2005

Rojo, Guillermo, **El español de Galicia**, 1ª, En R. Cano, Hª de la lengua española, Ariel, 2004

Bibliografía Complementaria

Bosque, Ignacio, **Las categorías gramaticales. Relaciones y diferencias**, 2ª, Síntesis, 2015

Álvarez, R. & Xove, X., **"Formación de palabras"**, 1ª, Gramática da lingua galega, Galaxia, 673-750, 2002

Aguirre, Carmen, **Manual de morfología**, 1ª, Castalia, 2013

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega III. Semántica**, 2ª, A Nosa Terra, 2002-2006

Rojo, G. & Jiménez Juliá, T., **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1ª, Universidad de Santiago, 1989

Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Outros comentarios

- A explicación de contidos da materia así como a lingua vehicular nas explicacións das resolucións dos exercicios e actividades será en lingua galega. Recoméndase, xa que logo, ter uns coñecementos suficientes nesta lingua para poder seguir as explicacións e comentarios do docente.

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novidades, documentos, cualificacións...) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

-Ó inicio de cada bloque de contidos da materia o profesor indicará bibliografía complementaria.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

MANTÉÑENSE TODAS AS METODOLOXÍAS COA EXCEPCIÓN DE QUE SE LEVARÍAN A CABO MEDIANTE AS FERRAMENTAS PROPORCIONADAS POLA UNIVERSIDADE DE VIGO A TRAVÉS DO CAMPUS REMOTO (AULAS E DESPACHOS VIRTUAIS, CORREO ELECTRÓNICO, FAITIC...).

* Metodoloxías docentes que se modifican

NINGUNHA

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A TRAVÉS DO CAMPUS REMOTO DA UVIGO (AULAS E DESPACHOS VIRTUAIS, CORREO ELECTRÓNICO, FAITIC...) BAIXO A MODALIDADE DE CONCERTACIÓN PREVIA.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

SEN MODIFICACIÓN

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

SEN MODIFICACIÓN

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

SEN MODIFICACIÓN

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

SEN MODIFICACIÓN

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

SEN MODIFICACIÓN

* Novas probas

* Información adicional

NA MODALIDADE MIXTA, NA QUE UNHA PARTE DO ESTUDANTADO PERMANECERÁ NA CLASE, SEGUINDO O RESTO DO ESTUDANTADO AS CLASES DUN MODO PREFERENTEMENTE SÍNCRONO OU ASÍNCRONO DEPENDENDO DA FERRAMENTA QUE MELLOR SE ADAPTE A CADA UNHA, AS METODOLOXÍAS, A ATENCIÓN PERSONALIZADA E A AVALIACIÓN SERÁN AS MESMAS QUE AS DA MODALIDADE PRESENCIAL, ADAPTANDO OS GRUPOS E QUENDAS PARA CUMPRIR COA NORMATIVA SANITARIA.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Teoría da literatura				
Materia	Literatura: Teoría da literatura			
Código	V01G400V01203			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia é unha introdución aos fundamentos xerais da Teoría da literatura e ás principais correntes (movementos ou escolas) teóricas.			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
D6	Capacidade de xestionar a información.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D9	Capacidade crítica e de autocrítica.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Uso máis reflexivo dos conceptos xerais que a historia literaria e a crítica presupoñen ou dan por supostas, e mellor comprensión e análise de textos complexos	A1	B1	C6	D2
	A2	B5	C7	D3
	A5	B6	C9	D6
		B7		D8
				D9
				D10
				D11
				D12

Contidos
Tema

1. ¿Que é a literatura?	1.1 Definición 1.2. Problemática 1.3. Arte. Compromiso
2. Funcións da literatura	2.1. Aut prodesse... aut delectare 2.2. A mirada estética 2.3. O compromiso
3. A comunicación literaria	3.1. Os suxeitos da comunicación literaria. 3.2 A obra literaria: Condicións simbólicas dos textos literarios. 3.3. Textualidade. Ficcionalidade. Intertextualidade 3.4. Os xéneros literarios: Épica, lírica, dramática
4. Métodos de estudo da obra literaria	4.1. Autoriais / da recepción 4.2. Formalismos 4.3. Poéticas sociais 4.4. Postestruturalismo: psicanálise, feminismo, estudos queer

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	0	3
Eventos científicos	4	6	10
Lección maxistral	29	52	81
Traballo tutelado	10	28	38
Presentación	6	12	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia e da organización do traballo durante o curso. Asistencia obrigatoria para o alumnado presencial e o semipresencial.
Eventos científicos	O alumnado pode e debe participar en outras actividades de carácter formativo que se organicen na Facultade (conferencias, mesas redondas, presentacións de libros...). Cada actividade será despois comentada na aula. A non participación na actividade terá un valor negativo na cualificación final da materia. O alumnado semipresencial está exento desta tarefa
Lección maxistral	Correrá a cargo da profesora, que explicará de modo teórico os contidos da asignatura. Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatindo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. O alumnado semipresencial terá tres sesións presenciais especificamente deseñadas para esta modalidade ás que pode asistir ou non. De asistir, a valoración será a arriba expresada para o alumnado presencial.
Traballo tutelado	Abordaremos de maneira práctica, traballando sobre textos particularmente preparados ao efecto, os materiais teóricos. Na parte final da asignatura abordaremos a análise textual dende as distintas metodoloxías propostas polas escolas críticas do temario. Exposición oral de diversos traballos prácticos, poñendo especial énfase na claridade expositiva e no uso dun rexistro lingüístico adecuado á materia e a situación. Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a comprensión da problemática plantexada e a capacidade crítica. O alumnado semipresencial terá tres sesións presenciais, as arriba indicadas (na sección "Clases maxistras") e será avaliado como o alumnado presencial neste apartado.
Presentación	Véxase o apartado anterior, "Traballos de aula"

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que podan xurdir no desenvolvemento dos traballos nas titorías nos días e horarios establecidos (sexa no meu despacho físico ou no virtual, dependendo das condicións que impoña a Covid19)

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Lección maxistral	Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatendo ideas, ou manifestando razoadamente dúbidas ou dificultades de comprensión. É dicir, valorarase a participación activa nas clases (sexan estas presenciais ou virtuais).	10	A1 A2			D2
	Avaliaranse os contidos destas sesións a través de probas de resposta longa ou de comentarios de textos.					
Traballo tutelado	Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a seriedade e compromiso coa propia aprendizaxe dos contidos que se avalían e a capacidade crítica. É dicir, os traballos non poderán ser nunca meros exercicios de repetición e/ou copia de textos de referencia. A redacción é un contido implícito desta materia, e, polo tanto, será tamén avaliada.	10	A1 A2	B7	C6 C7	D2
Presentación	Exame individual e presencial ao final da materia. Obviamente, se as condicións relacionadas coa Covid19 impuxeran outro escenario, o exame será virtual.	80	A1 A2 A5	B1 B5 B6 B7	C6 C7 C9	D2 D3 D6 D8 D9 D10 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua, o que implica asistencia mínima ao 80% das clases (sexan presenciais ou virtuais), participación na aula e elaboración de traballos de índole diversa.

Ao final do curso haberá un examen presencial, que será diferente para o alumnado de avaliación continua e para o alumnado que elixa ou teña que realizar obrigatoriamente a proba única. Isto é válido tamén para o alumnado semipresencial. Se decide non asistir a clase ou non realizar ás distintas probas deseñadas para a avaliación continuada, o alumnado será avaliado mediante proba única.

Se a alumna/o prevé a imposibilidade de asistencia ás clases, deberá comunicarllo e xustificarllo á profesora.

Nos casos de renuncia á avaliación continua, o alumnado será avaliado mediante proba única, que se celebrará ao final do cuatrimestre na data oficial. A proba constará de preguntas e exercicios sobre os contidos e lecturas do programa.

A mesma estrutura terá a proba na segunda edición (xullo).

A redacción é un contido máis da materia, e como tal será avaliada e contará na nota final da asignatura. Será requisito para aprobar cada unha das actividades a correcta expresión oral e escrita, é dicir, o uso pertinente dos signos de puntuación, a corrección ortográfica, a orde e claridade na exposición e a limpeza dos exercicios. Por outro lado, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer referidas adecuadamente; plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CULLER, Jonathan, **Breve introducción a la teoría literaria**, Crítica, 2000

EAGLETON, Terry, **Una introducción a la teoría literaria**, Fondo de Cultura Económica, 1993

Bibliografía Complementaria

CABO ASEGUINOLAZA, F. y DO CEBREIRO RÁBADE VILLAR, M., **Manual de Teoría de la Literatura**, Castalia, 2006

CASAS, Arturo (coord.), **Elementos de Crítica literaria**, Xerais, 2005

Ceserani, Remo, **Introducción a los Estudios literarios**, Crítica,

ESTÉBANEZ CALDERÓN, Demetrio, **Diccionario de Literatura**, Alianza Editorial, 1996

GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel, **Introducción a la Teoría de la Literatura**, Síntesis, 2004

LÁZARO CARRETER, Fernando, **Estudios de Poética**, Taurus, 1979

RYAN, Michael, **Teoría literaria: una introducción práctica**, Alianza Editorial, 2002

REIS, Carlos, **O conhecimento da literatura. Introdução aos estudos literários**, Livraria Almedina, 1995

VILLANUEVA, Darío, **Curso de Teoría de la Literatura**, Taurus, 1994

WELLEK, René, WARREN, Austin, **Teoría literaria**, Gredos, 1974

YLLERA, Alicia, **Estilística, poética y semiótica literaria**, Alianza Editorial, 1974

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Plan de Continxencias

Descrición

DESENVOLVEMENTO DA MATERIA NO CASO DE EMERXENCIA SANITARIA

1. Desenvolvemento da materia

No que respecta á metodoloxía [Lección maxistral] sería substituída polo aporte de materiais de diverso tipo a través da plataforma faitic e a través de clases e titorías virtuais co grupo.

Do mesmo xeito que nunha situación docente normal, o alumnado recibirá as referencias bibliográficas correspondentes a cada tema e lecturas obrigatorias do programa a través do faitic. É moi importante, por isto, que preste a máxima atención aos avisos e materiais que se subirán á plataforma.

2. Avaliación

a) Caso de situación de ausencia total de presencialidade: un 50% da cualificación corresponderá á suma dos resultados de traballos e/ou comentarios escritos sobre cada tema do programa (que o alumnado remitirá á profesora no tempo e forma requeridos; é obrigada a entrega de todos e cada un dos traballos e comentarios para que sexa avaliada esta parte da materia. A non presentación dun traballo/comentario supón un cero nese exercicio, que se sumará ao resto das calificacións para facer media) e un 50% ao exame final da materia.

b) Caso de situación combinada entre presencialidade e non presencialidade: aplicarase o mesmo criterio que na situación anterior.

En ningún caso se modifican, en cambio, os requisitos para superar as probas. Será requisito para aprobar cada unha das actividades a correcta expresión oral e escrita, é dicir, o uso pertinente dos signos de puntuación, a corrección ortográfica, a orde e claridade na exposición e a limpeza dos exercicios. Por outro lado, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer referidas adecuadamente; plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o exercicio.

Para o alumnado semipresencial, no caso de producirse esta emerxencia, o desenvolvemento e avaliación da materia coincidirán coa do alumnado presencial (nos termos arriba expostos).

Por outro lado, de se impor unha modalidade docente mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo a outra parte as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que na modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingüística: Lingüística xeral				
Materia	Lingüística: Lingüística xeral			
Código	V01G400V01204			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	García-Miguel Gallego, José María			
Profesorado	García-Miguel Gallego, José María Sentí Janssen, Alicia			
Correo-e	gallego@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Este curso é unha introdución aos fundamentos da estrutura das linguas e aos principios teóricos e metodolóxicos para a análise de datos lingüísticos			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D9	Capacidade crítica e de autocrítica.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas	A1	B1	C5	D2
	A2	B2	C8	D5
	A5	B6		D8
		B7		D9
		B8		D10
		B9		D11
				D12

Contidos

Tema

I. A linguaxe, as linguas e a lingüística	1. Linguaxe e comunicación 2. A lingüística: principais aproximacións á linguaxe na actualidade 3. As linguas: Clasificación e distribución das linguas do mundo
II. O uso da linguaxe	4. Pragmática 5. Análise do discurso e da conversa
III. O estudo do significado	6. Semántica
IV. Gramática	7. Sintaxe: Construcións e categorías gramaticais 8. Morfoloxía: A estrutura das palabras
V. Os medios da linguaxe	9. Fonética e Fonoloxía: Os sons da linguaxe 10. O medio visual e as linguas de signos 11. Linguaxe escrita. Sistemas de escritura.
	-

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	19	14	33
Resolución de problemas	12	24	36
Seminario	12	24	36
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12
Traballo	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación xeral da materia, da metodoloxía docente e dos procesos de avaliación
Lección maxistral	Introdución aos conceptos e saberes relacionados coa temática da materia, apoiándose en lecturas complementarias e en comentarios e discusións na propia clase. O alumnado semipresencial deberá realizar as lecturas que se indiquen, e recibirá apoio complementario de profesores e compañeiros mediante plataformas dixitais.
Resolución de problemas	Problemas e exercicios relacionados coa análise estrutural das linguas e a análise discursiva. Semanalmente, as e os estudantes deberán realizar problemas e exercicios relacionados coa clase teórica semanal, para entregar mediante plataformas dixitais e presencialmente na clase práctica semanal, onde se comentarán eses exercicios e recibirán retroalimentación. Por tanto, para que unha tarefa poida ser avaliada son necesarias tanto a preparación e entrega previas como a presentación e discusión na clase. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos exercicios, en cantidade e calidade, que o presencial, pero poderá entregalos por medios dixitais e recibir retroalimentación do mesmo xeito. Ademais, os seminarios periódicos para estudantes semipresencias dedicaranse especialmente á revisión de problemas e exercicios

Seminario	Actividades destinadas a fixación, ampliación e aplicación dos conceptos básicos relacionados coa temática da materia. Son actividades de periodicidade tamén semanal, complementarias das clases teóricas e dos problemas e exercicios, pero máis destinadas á fixación de conceptos, para realizar na aula e/ou nas plataformas dixitais. Algunhas destas actividades tomarán a forma de cuestionarios de autocomprobación para realizar na plataforma FaiTic, outras consistirán en temas de discusión ou tarefas de investigación para presentar por escrito ou oralmente na clase. O alumnado semipresencial poderá realizar actividades equivalentes, en cantidade e calidade, e entregalas por medios dixitais. Recibirá retroalimentación tamén por medio das plataformas dixitais e presencialmente nos seminarios programados ao longo do cuadrimestre.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. Para todo o alumnado (presencial ou semipresencial) é posible a atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.
Resolución de problemas	Atención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. Para todo o alumnado (presencial ou semipresencial) é posible a atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.
Seminario	Atención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. Para todo o alumnado (presencial ou semipresencial) é posible a atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Lección maxistral	Asistencia e participación nas clases teóricas e lectura dos textos complementarios que se indiquen. Os alumnos semipresenciais deberán demostrar que consultaron as lecturas complementarias e outros materiais que se lles indique. (Pondera na avaliación dentro da actividade "Seminario") RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.	0	A1 A2 A5	B1 B2 B6	C5 C8	D2 D5 D8 D9 D10 D11 D12	
Resolución de problemas	Realización correcta e en prazo dos problemas e exercicios que se propoñan ao longo do curso, tanto os realizados e entregados na clase como os entregados por medio de plataformas dixitais (esta posibilidade aplícase especialmente aos alumnos semipresenciais). RESULTADO DA APRENDIZAXE: (Saber) Analizar datos lingüísticos	20	A1 A2 A5	B1 B2 B6	C5 C8	D2 D5 D8 D9 D10 D11 D12	
Seminario	Realización correcta e en prazo das actividades de comentario e elaboración conceptual que se propoñan en relación cos contidos teóricos de cada tema; para presentar na clase e/ou a través das plataformas dixitais. RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.	15	A1 A2 A5	B1 B2 B6	C5 C8	D2 D5 D8 D9 D10 D11 D12	

Exame de preguntas de desenvolvemento	PRIMEIRO EXAME PARCIAL	25	A1	B1	C5	D2
	(A metade do curso, en data e hora por determinar, co contido a parte do programa impartida até ese momento)		A2	B2	C8	D5
			A5	B6		D8
				B7		D9
	Resolución de cuestións breves sobre conceptos fundamentais da materia e Resolución de problemas e exercicios relacionados coa análise e descrición de datos lingüísticos			B8		D10
				B9		D11
						D12
	Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente.					
	Se as circunstancias externas impiden realizar probas presenciais, faranse probas de contido similar, utilizando plataformas telemáticas e videoconferencia					
	RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas. (Saber) analizar datos lingüísticos.					
Exame de preguntas de desenvolvemento	SEGUNDO EXAME PARCIAL	25	A1	B1	C5	D2
	(A final de curso, na data e hora fixada pola Facultade		A2	B2	C8	D5
	Contido: Segunda parte do programa, ou exame global sobre todo o programa para quen non teña superada a primeira parte)		A5	B6		D8
				B7		D9
				B8		D10
	Resolución de cuestións breves sobre conceptos fundamentais da materia e Resolución de problemas e exercicios relacionados coa análise e descrición de datos lingüísticos, como parte dun ou dous exames presenciais.			B9		D11
						D12
	O alumnado semipresencial deberá realizar os exames presencialmente.					
	Se as circunstancias externas impiden realizar probas presenciais, faranse probas de contido similar, utilizando plataformas telemáticas e videoconferencia					
	RESULTADO DA APRENDIZAXE: (Saber) Analizar datos lingüísticos					
Traballo	Traballo consistente na recollida, transcripción e análise de datos conversacionais, no que se debe demostrar a adquisición das competencias da materia	15	A1	B1	C5	D2
			A2	B2	C8	D8
			A5	B6		D9
				B7		D10
				B8		D11
				B9		D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

O procedemento ordinario de avaliación é a avaliación continua, que presupón a asistencia ás clases e a entrega regular de exercicios e traballos propostos nas clases.

O alumnado semipresencial seguirá o procedemento de avaliación continua a través da entrega regular dos exercicios propostos na plataforma dixital FaiTic.

Para facilitar a conciliación coa vida laboral e familiar, os estudantes matriculados na modalidade presencial poden solicitar, por motivos xustificadas, a dispensa da asistencia a todas ou parte das clases e ser avaliados continuamente en condicións similares aos alumnos semipresenciais.

Os que non sigan o curso con regularidade ou recurran voluntariamente á opción de avaliación única poderán realizar un exame global dos contidos da materia na data fixada pola Facultade. Este exame constituirá o 100% da cualificación.

Na segunda convocatoria (xullo), as porcentaxes relativas de avaliación serán as mesmas que para a avaliación ordinaria. Aqueles que seguiron a modalidade de avaliación continua, deberán presentar as actividades e exercicios do curso que non chegaran a facer ou non fixeran correctamente. Só como alternativa a actividades que pola súa natureza non se poden entregar por escrito, aumentará proporcionalmente o peso relativo do exame escrito.

A materia de exame inclúe, en calquera das modalidades, todas as lecturas consideradas obrigatorias, que se indicarán con cada tema, así coma os contidos das clases teóricas e prácticas que capacitan para resolver problemas e exercicios e

responder a probas de resposta curta.

As prácticas de plaxio conlevan a anulación do exercicio ou proba obxecto da copia, co correspondente impacto na nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Crystal, David, **Enciclopedia del lenguaje de la Universidad de Cambridge. (Edición española dirixida por Juan Carlos Moreno Cabrera).**, Taurus, 1994[1987]

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.), **El lenguaje humano**, Ramón Areces, 2009

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.), **Invitación a la lingüística**, Ramón Areces, 2011

Ramallo, Fernando, Gabriel Rei Doval e Xoán Paulo Rodríguez Yáñez (eds.), **Manual de ciencias da linguaxe**, Xerais, 2000

Trask, Robert L., **Lingüística para todos**, Paidós, 2006 [2000]

Trask, Robert L. & Bill Mayblin, **Lingüística: una guía gráfica.**, Paidós, 2010

Yule, George, **El lenguaje**, 3^a, Akal, 2007

Alcaraz, Enrique & M. Antonia Martínez Linares, **Diccionario de lingüística moderna**, Ariel, 1997 [2004]

Bibliografía Complementaria

Escandell, Victoria, **Claves del lenguaje humano**, Ramón Areces, 2014

Genetti, Carol, ed., **How languages work: an introduction to language and linguistics**, Cambridge University Press, 2014

Mira Mateus, Maria Helena e Alina Villalva, **O esencial sobre lingüística**, Caminho, 2006

Yule, George, **The Study of Language**, 6, Cambridge University Press, 2017

Moreno Cabrera, Juan Carlos, **Claves históricas de la lingüística actual**, Síntesis, 2017

Bernárdez, Enrique, **¿Qué son las lenguas?**, Alianza, 1999

Baldi, B. & L.M. Savoia, **Linguaggio e comunicazione: Introduzione alla linguistica**, Zanichelli, 2017

Recomendacións

Outros comentarios

Se existen estudantes con necesidades educativas especiais, sexan estas do tipo que sexan, deben poñerse en contacto cos profesores da materia ao comezo do curso para estudar a mellor maneira de adaptar os contidos e a avaliación do curso ás súas circunstancias.

É responsabilidade do alumnado consultar os materiais docentes e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto das datas límite para entrega de exercicios e das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar

---

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Os criterios e peso relativo das probas de avaliación mantéñense inalterados.

En caso de que non fose posible facer exames presenciais, os exames parciais serían substituídos por probas online combinadas con videoconferencia, contemplándose a posibilidade de que todas ou parte das preguntas deban ser contestadas oralmente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Crítica literaria				
Materia	Literatura: Crítica literaria			
Código	V01G400V01205			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Presentación dos fundamentos xerais da crítica literaria xeral			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ao terminar o curso, o alumnado debería estar en condicións de, por exemplo, elaborar una reseña dun texto.	A1	B2	C3	D2
	A2	B3	C6	D5
	A5	B4	C7	D8
		B6	C9	D10
		B7		D11
				D12

Contidos
Tema

1. Teoría da poesía	1. A linguaxe poética. 2. O significado da forma 3. Poesía e contido
2. Estructuras poéticas.	Tipoloxías estruturais.
3. A lingua poética 1. Sonido e grafía	Figuras fónicas e gráficas
4. A lingua poética 2. Gramática da poesía.	Figuras morfolóxicas e sintácticas
5. A lingua poética 3. Semántica da poesía.	Figuras do nivel semántico e pragmático

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12	10	22
Resolución de problemas	0	22	22
Obradoiro	24	40	64
Presentación	10	30	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Lección maxistral	Asistencia obrigada para o alumnado semi presencial Exposición dos contidos da materia pola profesora. O alumnado semipresencial terá tres sesións deseñadas especificamente, ás que pode asistir ou non. Serán sesións de dúas horas de carácter teórico e práctico (ás prácticas funcionarán a modo de pequenos obradoiros e serán avaliadas como tales).
Resolución de problemas	Son traballos específicos sobre figuras retóricas, fundamentalmente sobre tropos, segundo os principios metodolóxicos expostos nas clases.
Obradoiro	Traballos sobre a lingua poética nos seus niveis teóricos e críticos. O alumnado debe expor e defender oralmente ou por escrito o traballo de análise formal feito sobre os textos poéticos que proceda. O alumnado semipresencial non está exento desta proba.
Presentación	Proba presencial e individual (exame)

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos
Resolución de problemas	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos no meu horario de titorías no meu despacho (sexa o espazo físico ou o virtual, se a Covid19 impón restriccións á presencialidade)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Exposición oral e/ou escrita por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo. Traballos que realiza o alumnado. Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade proposta, plasmando de xeito práctico os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	10	A1 A2	B2 B3 B4 B6	C3 C6 C7 C9	D2 D5
Obradoiro	Talleres de comentario poético. Traballárase intensivamente na análise formalista da linguaxe poética. Valoración de capacidade de comprensión, argumentación e interpretación dos métodos de análise. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	10	A1 A2 A5	B2 B3 B4 B6 B7	C3 C7 C9	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Presentación	Proba de carácter presencial e individual (exame)	80	A1 A2	B2 B4 B6		D2 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A participación e o desenvolvemento dos traballos e exercicios da materia en tempo é obrigado para a persoa que queira ser avaliada pola modalidade continua e tamén para o alumnado da modalidade semipresencial. Tanto para este alumnado como para quen non siga esta modalidade de avaliación, alumnado semipresencial incluído, haberá un exame final nas datas fixadas pola Facultade en maio e en xullo, no que se dará conta de toda a materia, tanto da teoría como da práctica.

Porcentaxe de presencialidade obrigatoria na avaliación continua para o alumnado presencial: 80%

A avaliación en xullo para o alumnado que tivera optado pola avaliación continua e non aprobase consistirá en facer un exame teórico e práctico de toda a materia.

En calquera caso, a copia literal de traballos alleos sen recurrir ás convencións da cita será motivo de suspenso innegociable. Asimismo, a redacción é un contido máis da materia e será toda en conta na nota final da asignatura.

A redacción é un contido máis da materia, e como tal será avaliada e contará na nota final da asignatura. Será requisito para aprobar cada unha das actividades a correcta expresión oral e escrita, é dicir, o uso pertinente dos signos de puntuación, a corrección ortográfica, a orde e claridade na exposición e a limpeza dos exercicios. Por outro lado, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer referidas adecuadamente; plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GUPO Mí, **Retórica general**, Paidós, 1987

LAUSBERG, Heinrich, **Elementos de Retórica literaria**, Gredos, 1975

MORATARA GARAVELLI, Bice, **Manual de Retórica**, Cátedra, 1991

PARAÍSO, Isabel, **Psicoanálisis de la experiencia literaria.**, Cátedra, 1994

REIS, Carlos, **Técnicas de análise textual**, Coimbra, 1976

REIS, Carlos, **Comentario de textos. Fundamentos teóricos y análisis literario**, Colegio de España, 1995

SPANG, Kurt, **Fundamentos de Retórica. Literaria y publicitaria**, Ediciones Universidad de Navarra, 1991

YLLERA, Alicia, **Estilística, poética y semiótica literaria**, Alianza Editorial, 1974

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203

Plan de Continxencias

Descrición

DESENVOLVEMENTO DA MATERIA NO CASO DE EMERXENCIA SANITARIA

1. Desenvolvemento da materia

No que respecta á metodoloxía [Lección maxistral] sería substituída polo aporte de materiais de diverso tipo a través da plataforma faitic e a través de clases e titorías virtuais co grupo.

Do mesmo xeito que nunha situación docente normal, o alumnado recibirá as referencias bibliográficas correspondentes a cada tema e lecturas obrigatorias do programa a través do faitic. É moi importante, por isto, que preste a máxima atención aos avisos e materiais que se subirán á plataforma.

2. Avaliación

a) Caso de situación de ausencia total de presencialidade: un 50% da cualificación corresponderá á suma dos resultados de traballos e/ou comentarios escritos sobre cada tema do programa (que o alumnado remitirá á profesora no tempo e forma requeridos; é obrigada a entrega de todos e cada un dos traballos e comentarios para que sexa avaliada esta parte da materia. A non presentación dun traballo/comentario supón un cero nese exercicio, que se sumará ao resto das calificacións para facer media) e un 50% ao exame final da materia.

b) Caso de situación combinada entre presencialidade e non presencialidade: aplicarase o mesmo criterio que na situación anterior

En ningún caso se modifican, en cambio, os requisitos para superar as probas. Será requisito para aprobar cada unha das actividades a correcta expresión oral e escrita, é dicir, o uso pertinente dos signos de puntuación, a corrección ortográfica, a

orde e claridade na exposición e a limpeza dos exercicios. Por outro lado, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer referidas adecuadamente; plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o exercicio.

Para o alumnado semipresencial, no caso de producirse esta emerxencia, o desenvolvemento e avaliación da materia coincidirá coa do alumnado presencial (nos termos arriba expostos).

Por outro lado, de se impor unha modalidade docente mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo a outra parte as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que na modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.
